

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

HOSPITÁL
KUKS

SZPITAL KUKS

hospitál Kuks

544 43 Kuks

tel./fax: +420 499 692 161

GSM: +420 724 663 535

e-mail: kuks@npu.cz

[http:// www.hospital-kuks.cz](http://www.hospital-kuks.cz)

FB: Hospital Kuks – národní kulturní památka

Instagram: @hospitalkuks

Kuks to urocza wioska, której największą atrakcją jest ogromna XVIII-wieczna budowla z mnóstwem rzeźb barokowych.

Nie jest to jednak zamek, jak sądzi większość turystów odwiedzających to miejsce, lecz były szpital Bonifratrów - pozostałość po uzdrowiskach, które zbudował tutaj koło 1710 r. hrabia Franz Anton Sporck.

TRASA ZWIEDZANIA

GALERIA OBRAZÓW

Kuks był częścią majątku Choustníkovo Hradiště, który w 1664 r. otrzymał za zasługi wojenne austriacki generał Sporck [Szporck].

Wielki obraz na lewo od okna przedstawia właśnie **generała Johanna Sporcka**. Pochodził on z rodziny drobnego westfalskiego włodarza i oddaną służbą w austriackiej armii doszedł aż do stopnia generała. W 1664 r. w bitwie pod Św. Gotthardtem (Węgry) przewał najazd Turków na Europę południowo-zachodnią. W nagrodę za swe zasługi otrzymał on tytuł szlachecki wraz z rozległymi latyfundiami, włącznie z doliną Kuksu.

W 1684 r. ojcowskie dobra odziedziczył hrabia **Franz Anton Sporck** (2 portrety – jako dziecko i dumny szlachcic; miedzioryty reprezentacyjne).

To jeden z najbardziej zasłużonych szlacheńców niemiecko-czeskich okresu barokowego, który kontaktował się z licznymi osobistościami swego okresu, m. in. z europejskimi mocarzami (również z polskim Augustem II Mocnym) lub kompozytorami Antonio Vivaldi oraz Johannem Sebastianem Bachem itd.

Franz Anton odkrył w Kuksie źródła mineralne. Dziesięć lat później praski wydział przyrodniczy potwierdził ich właściwości lecznicze. Sporck zdecydował się wybudować tu po 1695 r. luksusowe uzdowisko z szpitalem (a więc *hospitalem*). Powierzył budowę Kuksu najwspanialszym europejskim artystom barokowym – włoskiemu architektowi Giovanniemu Battistie Alliprandiemu, austriackiemu rzeźbiarzowi Mateuszowi Bernhardowi Braunowi, czeskiemu malarzowi Petrowi Brandelowi, niemieckiemu grawerowi Michałowi Rentzowi i wielu innym.

Po śmierci hrabiego Sporckowie szybko utracają wraz z majątkiem miejsce wśród szlachty: członkowie rodu zostają albo urzędnikami państwowymi (np. Anna Katarzyna Sweerts Sporck – córka F. A. Sporcka), albo oficerami w wojsku austriackim (np. Hubert Sweerts Sporck – fotografia z czasów I. wojny światowej obok okna).

POMIESZCZENIE Z MODELEM KUKSU

Model pokazuje **Kuks w czasie największego rozkwitu uzdrowisk** (kolo 1725 r.). [Numery - patrz panel informacyjny.]

Dolinę dzieli rzeka Łaba. *Kapiele i pałacyk z kolonadami (14)* są umieszczone na lewym brzegu (obecna miejscowość Kuks). Schody od pałacu prowadzą do *fontanny z rzeźbią Polyfema otoczonego alegoriami pór roku (11, 13)*.

Kaplicę “Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny” (15) zbudowano nad *źródłem mineralnym*. Obok kaplicy znajdowała się: *gospoda “Pod złotym słońcem” (16)* i drewniany *teatr (17)*, otwarty w 1702 r., należący do najstarszych, dostępnych dla publiczności teatrów w Europie Środkowej. Występowali tu artyści opery weneckiej, flamandzkiej, saskiej oraz śląskie grupy komedianckie.

Brzegi połączył *most z rzeźbami arlekinów (10)*, który prowadził do *toru wyścigowego (9)*, dekorowanego cyklem czterdziestu *karzełek* projektu M.B.Brauna ośmieszających wrogów hrabiego Sporcka. Do zabawy gości służyła też znajdująca się tu *altanka bilardowa* oraz *labyrinth (6, 7, 8)*.

Pojedyncza villa koło rzeki nosiła nazwę *Domu Filozofów*. Tutaj hrabia umieścił swoją bibliotekę, zawierającą około 40 tys. książek, która obejmowała też zakazane akta

– n.p. dzieła Jansena i Pascala – co spowodowało w 1729 r. skonfiskowanie biblioteki przez Jezuitów.

Kuks stał się szybko popularnym miejscem letniskowym czeskiej szlachty z mnóstwem nadzwyczajnych atrakcji, cudownymi uroczystościami z operą wenecką, bengalskimi ogniami na Łabie, przepięknymi odpustami, przy których studnie napełniano winem... Sława zdroju trwała jednak tylko 40 lat. W 1738 r., po śmierci hrabiego, towarzystwo opuściło uzdrowiska. W 1740 r. dodatkowo część budynków zniszczyła wielka powódź. Rozpoczęła się stopniowa dewastacja, która zakończyła się pożarem i całkowitym zniszczeniem dawnego Sporckowskiego pałacu w 1896 r.

Kompleks uzdrowisk otrzymał artystyczny akcent za sprawą *szpitala z kościołem Najśw. Trójcy (4)*, znajdujących się na prawym brzegu, zbudowanych według projektu włoskiego architekta Giovanniego Battisty Alliprandiego w latach 1707 – 1717. Pod kościołem znajduje się *grobowiec*, w którym spoczywają szczątki członków rodzin Sporck i Sweerts-Sporck.

Dekorację rzeźbiarską szpitalu wykonał najwybitniejszy rzeźbiarz barokowych Czech Mateusz Braun w latach 1712 – 1719: chodzi m. in. o słynne *alegorie* Błogosławieństw, *Cnót* i *Występków (4a, 4b)*.

Szpital był otwarty dopiero w 1743 r., pięć lat po śmierci Sporcka. Setką chorych starców i inwalidów wojennych z majątku Hradiště opiekował się zakon Bonifratrów.

W 2015 r. zakończono pięcioletni remont generalny zabytku, współfinansowany z środków Unii Europejskiej (453 mil. koron, tzn. około 6 700 000 zł.)

KORYTARZ

Już przed rokiem 1730 wszystkie ściany pokrywały sceny **Tańca Śmierci** (*Dans macabre*), przedstawiające Śmierć w postaci kościotrupa zabierającą przedstawicieli różnych stanów ze sobą. W XIX w. Został korytarz zabieleny i malowidła odkryto dopiero w 2014 r. Pojedyncze sceny przedstawiają ludzi biednych (żebrak, wariat itd.), jak też bogatych (książe, hrabia), potężnych (cesarz, papież), lecz również tych najzwyczajniejszych (kupiec, ksiądz) – bo tylko w obliczu Śmierci wszyscy oni sobie równi są.

KAPLICA ŚW. KRZYŻA

Kaplicę kiedyś używano do prywatnych nabożeństw wychowanków szpitala.

Rzeźba w drewnie *Chrystusa na Krzyżu* z XVIII. w. jest częścią scenarii malowanej Jerozolimy. We wnękach obok klęczą patronowie chrześcijaństwa pierwotnego – św. Piotr i św. Maria Magdalena.

Pod lewym balkonem wiszą **obrazy** wiedeńskiego malarza Bonifratrów Johanna Zimbala (XVIII w.). Środkowy przedstawia płaczącą *Marię Magdalenę przy krzyżu* z

ukrzyżowanym Chrystusem (kiedyś na ołtarzu w głównej sali szpitala). Pozostałe stanowią fragment Drogi krzyżowej Bonifratrów.

Bogato udekorowany *relikwiarz* z XVIII wieku eksponuje godło Bonifratrów – owoc granatu.

Tablicowa **szopka** Bonifratrów pochodzi z przełomu XVIII i XIX w.; zestawiona jest z 3 płócien i 7 tablic. Należy do największych dzieł tego rodzaju w Czechach.

W rogu można zobaczyć drewniany posąg **“Ecce homo”** autorstwa Maksa Knorra, XIX. w.

KOŚCIÓŁ TRÓJCY NAJŚWIETSZEJ

Kościół – to jedno z najwybitniejszych dzieł włoskiego architekta **Giovaniego Battisty Alliprandiego**. Został zbudowany w latach 1707 – 1716.

Ołtarz główny jest zbudowany z piaskowca pokrytego imitacją marmuru. Wielki obraz przedstawia *Chrystusa wskrzeszającego Łazarza*, nad nim wisi rzeźba w drewnie *Boga Ojca* i gołębica w czerwonym oknie to symbol *Ducha Świętego*.

Duże obrazy rokokowe we wnękach obok ołtarza – na lewo **św. Augustyn**, jeden z ojców katolicyzmu, i na prawo **św. Patryk**, patron irlandzki.

Godna uwagi jest **ambona** z bogato rzeźbioną dekoracją (prawdopodobnie z 2 poł. XVIII w.) przedstawiającą czterech *ewangelistów*.

W ślepych oknach wymalowane są **herby** – na lewo *herb Sporcków* i po stronie drugiej *herb śląskiego rodu Sweertsów*, z którego pochodziła małżonka hrabiego Sporcka **Franziska Apolonia** (jej portret w środku prawego okna – w oknie przeciwnym jest wizerunek hrabiego **Franza Antona**).

Lewy, najważniejszy ołtarz boczny poświęcony jest **św. Janowi Bożemu**, założycielowi zakonu Bonifratrów. Na małym portrecie znajduje się *św. Jan Nepomucen*, czeski patron. Rzeźba po lewej stronie od ołtarza przedstawia *Michała Anioła* walczącego z białym diabłem, na prawo *Rafał Anioł*, patron Bonifratrów.

Drugi, większy ołtarz boczny jest poświęcony **Marii Pannie**. Portret przedstawia *św. Józefa*, rzeźby we wnękach obok – rodziców Marii Panny – *śś. Joachima i Annę*.

Małe ołtarze poświęcono **św. Krzyżowi** i **św. Marii Siedmiobolesnej**. Większość obrazów została wykonana przez wiedeńskiego malarza Johanna Zimbala w 2 poł. XVIII w.

Pod chórem można dojrzeć **wejście do grobowca** Sporcków, ozdobione łacińskim poematem **MEMENTO MORI** (*Pamiętaj, że musisz umrzeć*), przypominającym o nicości życia.

W drzwiach naprzeciwko można zobaczyć zielony **ornat** skrzypcowy z XVIII. w., jak też inne szpręty liturgiczne Bonifratrów.

ZAKRYSTIA

Malowidło na szafach naśladuje marmur, portrety w kartuszach przedstawiają **Trzech Króli**. Drzeworyt **Madony** jest dziełem nieznanego artysty z okresu późnego baroku.

BYŁA PORTIERNIA

Bonifratrzy (*Zakon Szpitalny św. Jana Bożego*) zostali powołani do życia w hiszpańskiej Granadzie przez Juana Ciudad w 1539 r. Zgodnie ze swoim charyzmatem, posługują chorym i ubogim prowadząc szpitale, domy opieki, apteki czy poradnie ziołolecznictwa. Takie właśnie usługi – obok służby kapłańskiej – świadczył zakon od 1743 do 1945 r. w Kuksie.

Duże **obrazy** przedstawiają Juana Ciudad, kanonizowanego jako Jan Boży w 1690 r. przez papieża Aleksandra VIII. Portret typu *Vera effigies* („prawdziwy wizerunek”) przedstawia zmarłego świętego, którego ciało nawet dwadzieścia lat po śmierci nie uległo rozkładowi. Na drugim obrazie Jan opiekuje się chorym.

Habit Bonifratrów składa się z tuniki, szkaplerza i pasa. Kolor jest czarny a do pracy wśród chorych bonifratrzy zakładają habit koloru białego.

Plany dwóch przeorów Bonifratrów dotyczące przebudowy budynku hospitału z XVIII. nie doszły z powodu braku finansów ostatecznie do skutku.

W gablocie znajdują się **przedmioty** codziennego użytku wychowanków hospitału, których twarze można zobaczyć też na **fotografiach** z pocz. XX w. **Owoc granatu**, godło zakonu Bonifratrów, w chrześcijaństwie symbolizuje życie wieczne.

Żyrandol pochodzi z końca XIX w. i imituje weneckie prace.

KORYTARZ

Obok wejścia do apteki odkryto już w latach 80-tych XX w. dwa freski – **Śmierci z kardynałem** (na lewo) i naprzeciwko **Śmierci z wariatem**.

BYŁY MAGAZYN APTEKI

W gablotach są wzory barokowych **naczyń aptekarskich** z Austrii, Moraw, Włoch i Francji.

Na **obrazach** portrety zasłużonych przedstawicieli Bonifratrów i św. Jana Bożego. *Zakonnik w ogrodzie* to przykład sztuki naiwnej Bonifratrów (pocz. XIX w.) – oprócz malarskich pasji pokazuje również, jak wyglądały ogrody przy szpitalach zakonnych.

“**EINGANG IN DIE APOTHEKE**” – klasycystyczny szyld apteki w Kuksie.

Drewnianych **liliputów** z XVII w. używano jako podstawki pod moździerz.

Meble pochodzą z praskiej apteki Bonifratrów.

APTEKA

Miejscową aptekę **POD JABŁKIEM GRANATU** otwarto w roku 1743. Obecnie jest drugim najstarszym nienaruszonym zabytkiem tego rodzaju w Europie Środkowej.

Podłużne szafy pokrywa malowana imitacja marmuru. Górne gzymsy szaf zdobią owalne portrety w większości nieznanymi świętymi oraz patronów aptekarzy. (wiadomo tylko, że protektorzy chirurgów **Kosma i Damian**, to ci po lewej stronie frontowej szafy). Najstarsze *puszki apteczne* – czerwone – wyprodukowano z drewna lipowego moczonego w byczej krwi. Aptekarze wkładali do nich sypkie lekarstwa, do porcelanowych pojemników maści, do szklanych baniek tabletki.

Pośrodku apteki stoi **stół aptekarski** (tara), z którego wyrasta żelazne *drzewo życia*, służące kiedyś jako stojak na wagi talerzowe. Na stole **wzory lekarstw** w oryginalnym opakowaniu z XIX w. – m. in. ATROPINA, której dawniej damy używały do zakrapiania oczu, by mieć bardziej zmysłowe spojrzenie.

Na suficie wymalowany jest fresk przedstawiający **Chrystusa jako aptekarza i Bonifratrów** przychodzących do niebiańskiej apteki. Hasło **CHARITAS** wyraża misję zakonu.

Nad wejściem wisi drewniana głowa bająńskiego **jednorożca**. Róg pochodzi z ssaka morskiego narwala. Jego proszku używano kiedyś jako lekarstwa przeciw ukąszeniu węża.

Aptekę zamknięto w 1945 r. Od 1998 r. jest częścią Czeskiego Muzeum Farmacji w Kuksie.

Teraz grupa odchodzi do lapidarium z przewodnikiem.

DZIEDZINIEC I OGRÓD

Mały Chrześcijański Żołnierz autorstwa Mateusza Brauna pochodzi z 1731 r.

Na bramie ogrodowej siedzi **Polyfemos**, który kiedyś zdobił fontannę pod schodami w uzdrowisku. Zniszczony już dziś mechanizm w jego plecach wygrywał melodie dla kuracjuszy.

W środku ogrodu stoi **Wielki Chrześcijański Żołnierz** wykonany przez M.B.Brauna (1732 r.). Ten posąg dawniej “strzegł” rodowych latyfundi i groził mieczem w stronę pobliskiej siedziby Jezuitów, głównych wrogów F. A. Sporcka.

Ogród można odwiedzić indywidualnie po zakończeniu zwiedzania. Po odnowie z 2013-2015 r. reprezentuje on typowy ogród ziołowo-owocowy Bonifratrów.

ZEGAR SŁONECZNY NAD WEJŚCIEM Z DZIEDZIŃCA

W ramach ostatniej odnowy zabytku nadano fasadom budynku z powrotem ich oryginalny wygląd. Nad wejściem do głównego korytarza pojawił się znów dawno zapomniany zegar słoneczny z 1778 r. Hasło : *Czuwajcie uważnie, bo nie znacie godziny, kiedy Pan przyjdzie!*

GALERIA RZEŹBY M. B. BRAUNA

Przestrzeń galerii służyła szpitalowi jako sala główna. Umieszczono tu 34 łóżka z baldachimami, przy których stały drzeworyty świętych (patrz fotografie z 1913 r. obok wejścia). W 1984 r. z okazji trzystoletniej rocznicy urodzin M.B.Brauna została założona galeria oryginalnych posągów tego artysty.

Mateusz Bernhard Braun (1684 – 1738) uważany jest za najwybitniejszego czeskiego rzeźbiarza barokowego. Pochodził z Austrii, uczył się we Włoszech (przede wszystkim z dzieł Berniniego) i w Czechach działał od 1708 r. (n. p. Most Karola w Pradze).

Sporck zaprosił Brauna do Kuksu w 1712 r. Mimo tego, że Braun miał tylko 28 lat, był już bardzo rozwiniętym artystą.

Szczytem dzieła M. B. Brauna stały się alegorie *Cnót i Występków* z lat 1718 – 1719. Ta kolekcja miała wychowankom szpitala w Kuksie przypominać prawa dobra, odwieczny spór między dobrem a złem, i oczywiście filantropię założyciela Kuksu. Sztuka Mateusza Bernharda Brauna nabiera tu dojrzałego kształtu, kompozycję cechuje gwałtowny ruch, a postacie wyrażające wewnętrzne poruszenie i różne stany psychiczne, są oddane z wielkim mistrzostwem i wielką siłą wyrazu.

Szereg *Cnót* zaczyna się rzeźbą **ANIOŁA ŚMIERCI BŁOGOSŁAWIONEJ** (Anděl blažené smrti) a **ANIOŁ ŚMIERCI ŻAŁOSNEJ** jest początkiem *Występków*.

WIARA (Víra) – Kobieta ściskająca krzyż – symbol zbawienia wiecznego, u jej stóp tiara papieska – symbol Kościoła.

DUMA (Pýcha) – Despotyczna kobieta w wspaniałym ubraniu mającą u stóp pawia – symbol dumy.

NADZIEJA (Naděje) – Młoda kobieta opierająca się o kotwicę morską – symbol nadziei. Jej twarz jest odwrócona do nieba, skąd oczekuje zbawienia.

SKĄPSTWO (Lakomství) – Ohydna staruszka chciwie patrzy na sakiewki pełne monet. Klęczy na skrzyni ze skarbem. Na skrzyni siedzi żaba, bo skąpi ludzie siedzą na swych pieniądzach jak żaba na źródle. Wilk jest symbolem nienasyconości.

MIŁOŚĆ (Láska) – Braun uformował ją jako miłość macierzyńską – matkę opiekującą się swymi dziećmi.

ROZPUSTA (Smilstvo) – Pólnaga kobieta przeglądająca się w lustrze. Depcze po książkach, bo rozpusta gardzi wykształceniem i religią. Za pieniądze pod stopami sprzedaje swe wdzięki. Obejmuje małpę – symbol łubieżności.

CIERPLIWOŚĆ (Trpělivost) – Panna miło głaszcze baranka. Na płaskorzeźbie u jej stóp znajduje się przykład cierpliwości ze Starego Testamentu – św. Hiób.

ZAZDROŚĆ (Závist) – Chuda staruszka gryzie się z zazdrości w język. Jej ciało otaczają węże niosące truciznę zazdrości. Pies jest wściekły.

MĄDROŚĆ (Moudrost) – ma trzy twarze. Tylne oblicze patrzy w przeszłość, z której czerpie pouczenie dla współczesności (przednia twarz). Trzecie oblicze w lustrze przedstawia przyszłość. Wąż otoczony około ręki uchodzi za symbol bystrości.

- OBŻARSTWO** (Obžerství) – Gruba kobieta z zepsutymi zębami patrzy łakomie na półmisek smakołyków. Jej partnerem jest dzik – symbol obżarstwa.
- RELIGIA** (w śródku sali) – Posąg ma postać skrzydłatej panny, bo wiara wznosi pod niebiosa. W prawej ręce dziewica trzyma pejcz i okowy, którymi karze niewierzących. Alfa i Omega w otwartej księdze przypominają, że Bóg jest początkiem i końcem wszystkiego. Kula pod nogą przedstawia świat, bo religia jest ogólnoświatowa. Szkielet to marność ludzkiego życia.
- DZIELNOŚĆ** (Statečnost) – Kobieta w zbroi antycznej opiera się o torso kolumny – symbolu stałości i siły, w ręce trzyma laskę marszałkowską.
- GNIEW** (Hněv) – znowu kobieta w zbroi antycznej, która zrywa sobie wściekłe płaszcz z ciała. U stóp jest rozdrażniony niedźwiedź.
- WSTYDLIWOŚĆ** (Cudnost) – Panna z zakrytą twarzą, by niewidzieć zła koło siebie. Pod ręką ratuje turkawki, symbol małżeństwa. Na kolumnie *zona Putyfara z Józefem z Egiptu*, symbolem wstydliwego z Biblii.
- LENISTWO** (Lenost) – Śpiąca dziewczyna opierająca się o osła – symbol głupoty i lenistwa.
- PILNOŚĆ** (Píle) – Dziewica opierająca się o ul – pszczoła uchodzi za symbol pilności. Obok ula zegar piaskowy – pilni ludzie doceniają czas. Na płaskorzeźb różne narzędzia robocze i ręka – symbol ludzkiej pracy. Kogut u stóp przypomina, że pilny człowiek zaczyna dzień wcześniej rano. W podniesionej ręce trzymała dziewczyna kiedyś metalowy stożek z przędzą (zgubiony).
- ROZPACZ** (Zoufalství) – Kobieta w trudnej sytuacji życiowej wbija sobie nóż w piersi. Na pniu jest inne narzędzie śmierci – lina.
- SZCZODROŚĆ** (Štědrost) – Młoda kobieta z rogiem obfitości, z którego sypią się płody ziemi.
- LEKKOMYŚLNOŚĆ** (Lehkomyslnost) – najbardziej bezcenny posąg z cyklu Cnót i Występków. Braun tu doskonale uchwycił ruch tańczącej figury, znakomicie opracował twarz wyrażającą beztroskę, wesołość i kapryśność. Wiernie oddana jest też koronka na spódnicy panny.
- SZCZEROŚĆ** (Upřímnost) – Szczery człowiek z sercem na dłoni. Dziewczyna chroni parkę turkawek – uchodzące za symbol jedynomyślności i umiaru. Panna depcze po masce, bo szczerzy ludzie gardzą obłudą.
- OSZCZERSTWO** (Pomluva) – Młoda kobieta z wystawionym językiem, chcąc w ten sposób kogoś oczernić. W rękach trzyma płonące pręty, bo oszczerstwo postępuje z szybkością ognia. Maski obłudy (na ubraniu) panna zmienia w zależności od potrzeby. Ma też drewnianą nogę, ponieważ oszczerstwo nie powinno dojść daleko.
- SPRAWIEDLIWOŚĆ** (Spravedlnost) – typowo oddana kobieta z zawiązanymi oczyma, bo sprawiedliwy człowiek powinien sądzić tylko według swego sumienia. W lewej ręce trzymała kiedyś metalowe wagi, na których waży grzechy ludzkie. Miecz karze bezprawie.
- PRZEBIEGŁOŚĆ** (Lstivost) – Młoda kobieta z maską na twarzy. W prawej ręce niesie ryby, śliskie jak podstępni ludzie. U stóp kobiety stoi lis – symbol chytrności.
- UMIARKOWANIE** (Střídmost) – z pucharem napełnionym po brzegi, bo umiarkowani ludzie znają swą miarę.

Szereg Występków zamykało prawdopodobnie **OSZUSTWO**, lecz nie zachowało się. W 1883 r. zastąpione zostało neoklasycystyczną rzeźbą autorstwa austriackiego artysty Bernharda Otto Seelinga. Obecnie jego dzieło stoi przed szpitalem (ostatnie na prawo od kościoła).

DZIĘKUJEMY ZA WIZYTĘ W NASZYM ZABYTKU.
DO ZOBACZENIA! NA SHLEDANOU!

Jeżeli posiadają Państwo bilet do czeskiego muzeum farmacji lub krypty, prosimy poczekać przed lapidarium. Następnie prosimy stosować się do instrukcji przewodnika.

Jeżeli nie wykupili Państwo zwiedzania innej części, mogą Państwo opuścić obiekt. Tekst prosimy zwrócić przewodnikowi.

GROBOWIEC SPORCKÓW

Krypta będąca grobowcem Sporcków znajduje się na identycznym planie jak kościół Trójcy Najśw. Krypta Bonifratrów natomiast została ulokowana pod nieistniejącą obecnie kaplicą św. Jana Bożego na cmentarzu, znajdującym się za ogrodem hospitała.

Ołtarz jest dekorowany płaskorzeźbą przedstawiającą *Zmartwychwstanie Chrystusa* autorstwa holenderskiego rzeźbiarza Zwengsa. *Chrystus na krzyżu* (białe drewno lipowe) należy do najznakomitszych dzieł M. B. Brauna (1724).

W środku krypty widzimy **lampę**, w której mieściło się kiedyś wieczne światło. Hrabia Sporck obserwował jego błysk z spalni pałacu, znajdującego się na przeciwległym brzegu Łaby – miejsce byłego pałacu Sporcków można dojrzeć korytarzem. Światło wieczne upominało o pomijaniu życia.

W krypcie znajduje się 17 **sarkofagów**, w większości z cyny. Za ołtarzem ułożono trumny najwybitniejszych członków rodziny Sporcka:

- pod krucyfiksem trumna *Franziski Apolonii*, żony hrabiego Sporcka,
- następna trumna należy do założyciela Kuksu *Franza Antona Sporcka*,
- pod tylną ścianą stoi trumna ojca hrabiego – *generała Johanna Sporcka*.

Po lewej stronie (zaraz za kratą) można ujrzyć trumnę ostatniego potomka hrabiego – *Gustava Adolfa*, który zmarł w 1933 r.

Tekst prosimy zwrócić przewodnikowi.